

D. 2/2014

Yargıtay/Asli Yetki No. 22/2013

Yüksek Mahkeme Huzurunda.

Mahkeme Heyeti: Şafak Öneri, Narin F.Şefik, Hüseyin Besimoğlu.

Müsteddi: Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi n/d Anadolu
Anonim Türk Sigorta Şirketi Kıbrıs Şubesi, Lefkoşa

ile

Müstedaaleyh: Gökhan Yılmaz, Yakın Doğu Üniversitesi Akademik
Lojmanları No. 401 - Lefkoşa

A r a s ı n d a .

Müsteddi namına: Avukat Kemal Şentürkler
Müstedaaleyh hazır değil.

1/2013 sayılı başvuruda Sigorta Tahkim Komisyonunun verdiği
istidaya konu kararla ilgili Certiorari ve/veya Prohibition
emirnamesi ve/veya emirnameleri ısdar edilmesi hakkında.

K A R A R

Şafak Öneri: Müstedaaleyh TC uyruklu bir Doktor olup, istida konusu kaza ile ilgili tarihlerde KKTC'de oturma ve/veya çalışma izni ile bulunmakta ve Yakın Doğu Hastanesinde çalışmakta idi. Müstedaaleyhin KKTC'de kullanmakta olduğu TC plakalı arabası, müsteddi nezdinde kasko sigorta poliçesi altında sigortalıydı. Bu poliçeye göre, müstedaaleyhin mezkûr aracının kazaya methaldar olması halinde, müstedinin bir tazminat mükellefiyeti doğması için, sürücünün kaza anında arabayı KKTC'de geçerli bir sürüş ehliyeti ile kullanma zorunluluğu bulunmakta idi.

Müstedaaaleyh, 15/4/2013 tarihinde, müstedi nezdinde sigortalı olan arabası ile bir trafik kazasına methaldar oldu. Kaza sonucunda aracına 1,000 TL'lik hasar meydana gelen müstedaaaleyh, bu hasarının ve kaza dolayısıyla kullanmak zorunda kaldığı araç için ödediği 840 TL'nin kendisine ödenmesi için, aracın bağlı bulunduğu sigorta şirketi olan müstediye başvurdu. Talebi değerlendiren müstedi, müstedaaaleyhin arabasını kaza anında KKTC'de geçerli bir sürüş ehliyetine sahip olmadan kullandığını, sahip olduğu TC makamları tarafından verilmiş sürüş ehliyeti ile araç kullanmanın sigorta kapsamında olmadığı gerekçesi ile talebi reddetti.

Müstedi nezdindeki kasko sigorta poliçesinin meydana gelen kazadaki zarar ziyanını kapsadığı inancında olan müstedaaaleyh, bu konuda bir karar vermesi için, 60/2010 sayılı Sigorta Hizmetleri (Düzenleme ve Denetim) Yasası altında kurulan Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurdu.

Başvuruyu inceleyen Sigorta Tahkim Komisyonu, müstedaaaleyhi haklı bularak, TC'den alınmış sürücü belgesinin KKTC'de geçerli olduğu, böyle bir belge ile KKTC'de, sınıfına uygun araç kullanabileceği bulgusuna vararak müstedaaaleyhin talepleri doğrultusunda karar verdi.

Verilen kararın Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından yetki aşımı ile alındığını ileri süren müstedi, kararın iptali için certiorari ve yürürlüğünün durdurulması için prohibition emri ısdar edilmesi için huzurumuzdaki bu istidayı dosyaladı.

Müstedi tarafından istidanın duruşmasında ileri sürülen argümanlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

KKTC'de motorlu araç kullanabilmesi için, sürücünün geçerli bir ehliyete sahip olması gerekir. KKTC'de ikamet ve/veya çalışma izni ile bulunan yabancılar, geldikleri ülkeden alınan sürüş ehliyeti ile araç kullanamazlar. Kaza, müstedinin ikamet

ve/veya çalışma izni ile KKTC'de ikamet ettiği bir sırada meydana gelmiştir. Bu tarihte, müstedi, aracını TC'den aldığı sürüş ehliyeti ile kullanmakta olduğundan, KKTC'de geçerli bir sürüş ehliyetine sahip değildi. Taraflar arasındaki kasko sigorta poliçesine göre, müstedinin, müstedaaleyhin sigorta konusu aracı ile kaza yapması halinde, kaza sonucu meydana gelebilecek zarar ziyanının tazmininden sorumlu olması, müstedaaleyhin kaza anında aracını KKTC'de geçerli bir sürüş ehliyeti ile kullanmakta olması şartına bağlıdır. Bu nedenle, Sigorta Tahkim Komisyonunun müstedi aleyhine tazminat kararı verme yetkisi yoktur.

Yapılan duruşmada avukat tarafından temsil edilmeyen ve istida dayı itirazname de dosyalamayan müstedaaleyh ise, Sigorta Tahkim Komisyonunun istida konusu kararı alma yetkisi olduğunu ifade ile yetinerek, başka bir argüman ileri sürmedi.

Mahkemenin certiorari ve prohibition ile ilgili asli yetkisi, Anayasa'nın 151(3) maddesi altında düzenlenmektedir. Buna göre, Yargıtay, herhangi bir mahkeme veya yargı niteliğinde yetki kullanan herhangi bir makamın kararının iptali için Emirname (Certiorari) çıkarmaya münhasıran yetkilidir. Certiorari Emirnamesi, yetkisi olmadan ve/veya yetkisini aşarak karar veren yargı niteliğinde yetki kullanan bir makamın veya bir mahkemenin kararını iptal etmek için çıkarılır. (Bak: Yargıtay/Asli/Yetki 8/1978, 5/1981)

Huzurumuzda karar verilmesi gereken konu, müstedaaleyhin geçerli bir sürüş ehliyetine sahip olup olmadığıdır. Müstedaaleyhin kaza anında arabasını geçerli bir sürüş ehliyeti ile kullandığı bulgusuna varılması halinde, Sigorta Tahkim Komisyonu kararının yetki aşımı ile alındığından bahsedilmesi söz konusu olmayacaktır.

1974 Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Tüzüğü madde 25(1)'e göre, Tüzüğün 45. maddesi hükümlerine tabi olmak şartıyla, sürüş ehliyeti olmayan bir sürücü, herhangi bir yolda motorlu araç kullanamaz.

Maddenin atıfta bulunduğu Tüzüğün 45. maddesi, KKTC'de geçici olarak bulunanların, KKTC'de kaldıkları süre zarfında hangi şartlarda motorlu araç kullanabileceklerine amirdir. Tüzüğün 45'inci maddesi aynen şöyledir:

"45 (1) Yukarıdaki 44'üncü madde öngörüldüğü şekilde herhangi bir Uluslararası Konvansiyon hükümleri uyarınca yabancı bir ülkede verilmiş geçerli bir uluslararası sürüş ehliyeti veya yabancı herhangi bir ülkenin kanunları gereğince o ülkede verilmiş geçerli bir sürüş ehliyeti sahibi olan ziyaretçi; Türkiye Cumhuriyeti Kamu Görevlisi ve Kuvvet Mensubu, yabancı ülkede verilen uluslararası ehliyet ve duruma göre sürüş ehliyeti geçerli olduğu sürece KKTC'de kaldığı süre zarfında bu tüzük gereğince verilmiş bir sürüş ehliyeti sahibi olma mükellefiyetinden muaf tutulur.

Ancak böyle bir ehliyet sahibi olan ziyaretçi Türkiye Cumhuriyeti Kamu Görevlisi ve Kuvvet Mensubu sadece bu gibi ehliyetin verildiği ülkede bu ehliyet gereğince sürmeye hakkı olan sınıf veya tipteki araçları KKTC'de sürme hakkına sahiptir.

(2) Aracın hangi ülkede kayıtlı olduğuna bakılmaksızın KKTC Devleti hudutları dahilinde iki nokta arasında taşıma yapmaması kaydıyla yabancı sürüş ehliyetine haiz KKTC'de ikâmet etmeyen sürücü, yabancı ülke kanunları tahtında o aracı sürmeye hakkı olan sınıf veya tipteki araçları KKTC'de sürme hakkına sahiptir.

(3) Yabancı bir ülkede verilmiş geçerli sürüş ehliyeti olan ziyaretçi bir kişi ziyaretçi statüsünü kaybetmiş olduğu tarihten itibaren bir aylık süre zarfında, sahip olduğu ülkenin geçerli olduğu sürüş ehliyeti ile oturur vaziyette en çok sekiz yolcu taşıyabilen özel motorlu araçları KKTC'de sürme hakkına sahiptirler. Ancak böyle bir kişinin sürüş ehliyeti verildiği ülkede oturur vaziyette en çok sekiz

yolcu taşıyabilen özel motorlu araçları sürmeye hakkı olmalıdır.”

Görüldüğü gibi, sürekli ikâmetgâhı KKTC’de olmayan ziyaretçi, TC kamu görevlisi ve kuvvet mensubu, KKTC’de kaldığı geçici süre içinde yabancı herhangi bir ülkenin kanunları gereğince o ülkede verilmiş geçerli bir sürüş ehliyeti veya herhangi bir uluslararası konvansiyon hükümleri uyarınca, yabancı bir ülkede verilmiş geçerli bir uluslararası sürüş ehliyeti ile, sahip olduğu sürüş ehliyeti gereğince sürmeye hakkı olduğu sınıf ve tipteki motorlu aracı kullanabilir. Maddede belirtilen kişiler dışındakilerin KKTC’de motorlu araç kullanabilmeleri ise, KKTC’de yetkili makam tarafından verilen sürüş ehliyetine sahip olmaları şartına bağlıdır.

Maddede düzenlenen “TC kamu görevlisi ve kuvvet mensubu” kategorisinin kimleri kapsadığı açık olup, huzurumuzdaki meseleye şamil değildir.

“Ziyaretçi” ise, 21/1974 sayılı Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasası’nın tefsir ile ilgili 2. maddesine göre, “esas itibarı ile KKTC’de ikamet etmeyen ve her halükârda 12 aydan fazla olmayan bir süre için KKTC’de ikamet etme amacıyla olan bir şahsı ifade eder.”

Buna göre, KKTC’de yasal olarak 12 aydan fazla ikâmet etmekte olan veya 12 aydan fazla ikâmet etme amacıyla olan kişiler, ziyaretçi kapsamında olmadıklarından, Tüzüğün 45. maddesindeki ayrıcalıktan yararlanamazlar.

KKTC’de 12 aydan az bir süre ikâmet eden bir yabancının, 12 aydan fazla ikâmet etme amacı taşıyıp taşımadığı bir olgu meselesi olup, KKTC’de bulunması için sahip olduğu yasal statü ile yakından ilgilidir.

Bir yabancıya geçici olarak Kıbrıs’a girme ve geçici olarak kalma hakkı veren giriş izinleri, değiştirilmiş şekliyle 1949 Yabancılar ve Muhaceret Tüzüğü’nün 9. maddesinde düzenlenmektedir.

Buna göre bir yabancı, KKTC'de: a) transit izni, b) çalışma izni, c) iş kurma izni, d) öğrenci izni, e) ziyaretçi izni, f) özel izin ile bulunabilir.

Mezkûr Tüzüğün 11(1) maddesine göre, huzurumuzda bulunan meselede olduğu gibi, bir çalışma izni, hamiline, Kıbrıs'a girme ve izinde gösterilen süre kadar Kıbrıs'ta kalma hakkı verir.

Yabancıların Çalışma İzinleri Tüzüğü'ne göre, bir yabancıya, süresi belirli çalışma izni verilebilir.

Tüzüğün 15(3) maddesine göre, süreli çalışma izinleri için yapılacak ilk başvuruda, izin en az 6 ay, en fazla 1 yıl süreler için verilebilir.

Buna göre, 1 yılı aşkın bir süre çalışma izni ile KKTC'de ikâmet eden yabancılar, değiştirilmiş şekli ile Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Tüzüğü madde 45'in sağladığı ayrıcalıktan yararlanarak yabancı bir ülkede verilen sürüş ehliyeti ile KKTC'de motorlu araç kullanamazlar.

Yukarıda belirtildiği gibi, taraflar istidanın duruşmasında herhangi bir şahadet dinletmiş değillerdir. Huzurumuzda, mesele ile ilgili olgular olarak, istidaya ekli yemin varakasında ileri sürülenler ile, Sigorta Tahkim Komisyonu kararında izah edilen olgular bulunmaktadır.

Bu olgulara göre, müstedaaleyh, KKTC'ye çalışma izni temin ederek Yakın Doğu Hastanesinde Doktor olarak çalışmak üzere 8/10/2012 tarihinde gelmiştir. İstida konusu kaza ise, 15/4/2013 tarihinde olmuştur. Müstedaaleyhin aldığı çalışma izninin süresi konusunda huzurumuzda şahadet yoktur. Yukarıda yasal mevzuatı incelerken belirttiğimiz gibi, ilk kez çıkarılacak çalışma izni süresi en az 6 ay, en çok 1 yıldır. Süre dolduktan sonra da müstedaaleyhin çalışma izninin süresini uzatıp uzatmadığı hususunda hiç bir şahadet olmadığı gibi, bu hususta müstedi tarafından ileri sürülen bir iddia da mevcut değildir. Bu nedenle, müstedaaleyhin 12 ayı aşkın bir süre

için KKTC'de ikâmet etmek arzusunda olduğu, diğer bir deyişle ziyaretçi statüsünü kaybettiği müstedi tarafından kanıtlanamamış değildir.

Yukarıdakiler ışığında, Sigorta Tahkim Komisyonunun tazminat kararının gerekçeleri hatalı olmasına rağmen, müstedaaleyhin geçerli bir sürüş ehliyeti olmadığı isbat edilemediğinden, Sigorta Tahkim Komisyonunun kararının yetki yönünden bir hata içermediğine karar verilir.

Yukarıdakiler ışığında, istida ret ve iptal edilir. Masraf emri verilmez.

Şafak Öneri
Yargıç

Narin F. Şefik
Yargıç

Hüseyin Besimoğlu
Yargıç

28 Mart 2014

Aslına Uyğundur
Mukayyet